

Minnesanteckningar från möte i SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor

Mötet ägde rum den 6 februari 2019 i SUHF:s lokaler på Riddarholmen, Stockholm.

Närvarande ledamöter/adjungerade:

Jörgen Tholin, ordförande

Christopher Sönnnerbrandt, enhetschef, Karolinska Institutet, verkställande ledamot

Cilla Häggkvist, bitr. chef Studentavdelningen, Uppsala universitet

Jerker Dahne, chef Studentavdelningen, Stockholms universitet

Susanne Wadsborn-Taube, avdelningschef Universitets- och högskolerådet (UHR)

Tarmo Haavisto, Lunds universitet, deltar som ordförande i Samordningsgruppen för högskoleprovet

Marie Eslon, Linköpings universitet, deltar som ordförande i nationella bedömningsgruppen för antagning (NBA)

Ann Cederberg, förvaltningschef, Mälardalens högskola

Brita Lundh, chef Studerandeavdelningen, Högskolan i Halmstad

Mia Oldenburg, chef Studentavdelningen, Luleå tekniska universitet

Linda Gerén, utredare, SUHF:s kansli

Frånvarande ledamöter/adjungerade:

Elisabet Lökvist, Sveriges förenade studentkårer

Christina Murray, Internationell strateg vid Kungl. tekniska högskolan, adjungerad ledamot utsedd av expertgruppen för internationaliseringsfrågor

Övriga deltagare (gäster):

Magnus Hjort, UHR, deltog i punkt 7

Elisabeth Sundelin, UHR, deltog i punkt 10

1. Välkommen

Jörgen hälsade alla välkomna.

2. Dagordning

Den utskickade dagordningen godkändes.

En övrig fråga anmäldes av Mia: Digitalisering inom det studieadministrativa området – Min myndighetspost?

3. Föregående minnesanteckningar

Föregående minnesanteckningar justerades och lades till handlingarna. Vissa punkter följdes upp under andra punkter under mötet.

Expertgruppen samtalade om behovet att få ut minnesanteckningarna snabbare. Våra rutiner för justering av minnesanteckningarna ska lyftas på nästa möte den 22 mars.

4. Meddelande och information

a. *Ny ordförande och ny ledamot till expertgruppen*

Jörgen meddelade att SUHF:s presidium har bitt förvaltningschefernas nätverk utse två förvaltningschefer till expertgruppen, en från en högskola och en från ett universitet. Nätverken har nu utsett Ann Cederberg (redan ledamot) samt Lotten Glans, Mittuniversitetet, till expertgruppen. Ann kommer att ta över som ordförande efter Jörgen som avgår till sommaren. Överlämningen av ordförandeskapet kommer att planeras i samråd med de inblandade. Lotten Glans kommer att ingå som ledamot i expertgruppen från och med mars 2019.

b. *SUHF och UHR samarrangerar seminarium om nationella minoriteter*

Linda meddelade att SUHF och UHR samarrangerar ett seminarium om nationella minoriteter i maj. Exakt datum är ännu inte bestämt. Seminariet har arbetsnamnet Nationella minoriteter och högskolan – vad är nästa steg? Seminariet riktar sig till ledning och personal (praktiker och forskare) inom universitet och högskola som arbetar med frågor som rör kommunikation och marknadsföring, vägledning och antagning, utbildning och personalutveckling.

c. *SUHF har utsett personer till UHR-projekt om studenter med funktionsnedsättning*

Linda meddelade att SUHF i mitten av december 2018 ombads att utse två studieadministrativa chefer till UHR:s projekt Goda exempel för att motverka diskriminering och öka tillgänglighet för studenter med funktionsnedsättning. SUHF:s presidium har utsett Marie Brorson, Linnéuniversitetet, och Jerker Dahne, Stockholms universitet, till uppdraget.

d. *Uppdatering om UKÄ:s arbete med revidering av Rättssäker examination*

Brita informerade om att hon och Jerker deltagit i ett första möte med UKÄ om arbetet med texten till den kommande reviderade upplagan av vägledningen Rättssäker examination. UKÄ planerar att skicka ut en enkät till lärosätena före sommaren. Efter sommaren kommer de även att ordna ett seminarium.

Expertgruppen samtalade om revideringsarbetet och skickade med att intervjuer med lärare i högskolan vore värdefullt komplement till det som redan är planerat.

5. Beredning av svar på remiss –internationaliseringsutredningen

Christopher påminde om att SUHF:s expertgrupp för internationaliseringsfrågor har ansvaret för att ta fram ett första utkast till svar på remiss av betänkandet Ökad attraktionskraft för kunskapsnationen Sverige (SOU 2018:78). Redan på fredag den 8 februari behöver de viktigaste punkterna till remissvaret finnas på bordet.

Expertgruppen har fått ett första utkast inför mötet. Christopher delade sina tankar med expertgruppen angående att kommentera ytterligare några specifika punkter, vilket expertgruppen enades om.

- Utredningen föreslår att ett eventuellt överskott av anmälningavgifterna ska stanna inom UHR som öronmärkta pengar för anmälningshantering. Men, UHR samordnar anmälning och hantering av anmälningavgifter av praktiska skäl och på uppdrag av antagningsmyndigheterna (d.v.s. lärosätena). De nuvarande rutinerna är ändamålsenliga och SUHF bör avvisa förslaget, d.v.s. föreslå att ingen ändring görs i frågan.
- Det är positivt att utredningen lyfter att även utbytesstudenter och deltagare vid beställd utbildning bör ha status som studenter, med vissa rättigheter och skyldigheter som följer med detta. Förändringarna är angelägna men konsekvenserna av de omfattande författningsändringar som föreslås är svåröverskådliga och inte tillräckligt genomlysta. Hur detta egentligen ska regleras, i högskoleförordningen eller andra bestämmelser, behöver därför utredas ytterligare.

Expertgruppen gav Christopher i uppdrag att förmedla expertgruppens synpunkter till SUHF:s expertgrupp för internationaliseringsfrågor.

6. Hantering av studenter med skyddade personuppgifter

Under denna punkt tog Christopher över som ordförande och Jörgen lämnade rummet.

Christopher berättade att han, efter samråd med UHR, Ladokkonsortiet och SUHF:s ledning, ställt frågan till Jörgen om att genomföra den föreslagna utredningen. Jörgen har den kompetens som behövs men enligt SUHF:s praxis är det inte lämpligt så länge han är ordförande i expertgruppen. Expertgruppen har en längre tid sökt aktivt men inte hittat någon som motsvarar de kompetenskrav som ställts upp och som har möjlighet att åta sig uppdraget. Jörgen har svarat att han kan tänka sig att genomföra utredningen. Christopher föreslår att Jörgen får i uppdrag att genomföra utredningen när han har avslutat sitt uppdrag som ordförande. Christopher presenterade det utskickade förslaget till direktiv för utredningen.

Expertgruppen beslutade att föreslå SUHF:s presidium att tillkalla Jörgen som utredare och att fastställa direktivet enligt förslag med en justering: slutdatumet bör vara senast den 31 oktober 2019.

7. Åtgärder mot fusk på högskoleprovet

Magnus Hjort, UHR, deltog under denna punkt.

Expertgruppen samtalade om aktuella rättsfall och utvecklingen av rättspraxis:

- a. *Dom i Norrköpings tingsrätt den 17 januari 2019 i mål nr B 1296-18 mot de som fuskat på högskoleprovet.*
- b. *Beslut av Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) den 14 december 2018 i ärende reg.nr 23-01258-18, om överklagande av Örebro universitets beslut den 20 september 2018 dnr 4.2.1 04830/2018, om återkallelse av antagningsbeslut p.g.a. vilseledande.*
- c. *Beslut av Kammarrätten i Stockholm den 10 januari 2019 i mål nr 4546-18, om Förvaltningsrätten i Stockholms beslut den 25 april 2018 i mål nr 5804-18, om överklagande av Stockholms universitets beslut den 20 februari 2018 dnr SV-2.5.1-0232-18, om återkallelse av antagningsbeslut p.g.a. vilseledande; Tillämpning av förvaltningslagen respektive högskoleförordningen i fråga om överklagbart beslut.*

Christopher och Magnus redogjorde för domen i tingsrätten mot de som fuskat på högskoleprovet. I flera fall har de åtalade dömts för grovt brott med motiveringen att brotten är ett hot mot antagningssystemet. Magnus berättade även om andra nyare mål i Solna Tingsrätt, som inte dömt för grovt brott. Vi kommer antagligen få se överklaganden till hovrätten.

Expertgruppen resonerade vidare om hanteringen av överklaganden av lärosätenas beslut att återkalla antagningsbeslut p.g.a. vilseledande. Olika överklaganden har nyligen avgjorts i ÖNH eller förvaltningsrätten och kammarrätten. Domsluten är delvis motsägelsefulla. Magnus berättade i sammanhanget att UHR:s beslut att återkalla beslut om resultat på högskoleprovet p.g.a. vilseledande inte alls går att överklaga, enligt avgörande i kammarrätten. UHR är noggranna att se till att de som misstänks för fusk på högskoleprovet i varje fall får tre veckor på sig att inkomma med yttrande före UHR slutligt avgör ärendet.

Expertgruppen avser fortsätta följa utvecklingen av rättspraxis inom området.

- d. *Lärosätenas hantering av beslut om att återkalla antagning p.g.a. vilseledande och frågan om redan registrerade studieresultat.*

Christopher och Tarmo redogjorde för sina tankar och frågor om hur lärosätena bör agera i fråga om att återkalla antagningsbeslut och redan registrerade studieresultat för studenter som har antagits till utbildning p.g.a. fuskresultat på högskoleprovet. Samtliga lärosäten förefaller nu överens om att tillämpa Universitetskanslersämbetets slutsats att avklarade högskolepoäng bör stå kvar och inte omprövas om antagningen återkallas (UKÄ. 2017. *Rättssäker examination*. Tredje upplagan. s. 84-85).

Expertgruppen resonerade om frågorna och beslutade att ta fram ett papper som kort sammanfattar expertgruppens syn på saken. Christopher har uppdrag att skriva detta papper så att expertgruppen får justera det vid mötet den 22 mars och bifoga det med minnesanteckningarna.

- e. *Uppdatering om UHR:s pågående arbete att utreda misstankar om fusk på högskoleprovet.*

Magnus informerade expertgruppen om UHR:s pågående arbete att utreda misstankar om fusk på högskoleprovet. Utredningar av de enskilda ärendena om att återta provresultaten pågår. Förundersökningssekretess gäller för dessa ärenden även i UHR:s arbete, till dess att åklagare beslutat i fråga om åtal ska väckas. UHR kommunicerar efter sina beslut med berörda lärosäten i de fall någon blivit antagen p.g.a. ett återkallat provresultat. UHR:s målsättning är att före

sommaren vara klara med det hundratal ärenden som framkommit i materialet som hör till rättegången i Norrköpings tingsrätt.

Magnus uppmärksammade även expertgruppen på att det finns tecken som tyder på att nya fuskkligor är verksamma. Det är nödvändigt att myndigheternas ansträngningar och samarbete för att hindra och komma till rätta med fusk på högskoleprovet fortsätter med oförminskad kraft.

8. UHR inrättar ett nytt råd för NyA

Susanne Wadsborn Taube berättade att UHR till hösten 2019 planerar att ersätta produktionsrådet och förvaltningsrådet för NyA med ett nytt sammanslaget råd. Susanne redogjorde för förändringens syfte och hur det nya rådet är tänkt att sättas samman och fungera. En uppskattning är att det nya rådet behöver sammanträda två gånger per termin.

Expertgruppen ställde sig positiv till förändringen och lämnade vissa synpunkter på förslaget. UHR avser att återkomma till SUHF efter att myndighetens generaldirektör har fattat beslut i frågan.

9. Översyn av Rek. 2009:2 om reell kompetens

a. Rapport från möte om REKO mellan UHR och SUHF.

Christopher informerade om att han deltagit i ett möte på UHR i januari 2019 med anledning av avslutningen av UHR:s REKO-projekt, och slutrapporteringen från delprojekten. Bl.a. lyftes att en svårighet för flera delprojekt har varit bristen på personer som visat intresse för att få sin reella kompetens validerad. UHR planerar ett möte med lärosätenas SA-chefer den 25 februari. Mötet kommer att handla om REKO-projektet.

b. Lägesrapport om översyn av SUHF:s rekommendation (2009:2) om bedömning av reell kompetens för grundläggande behörighet.

Marie rapporterade att man i NBA behandlar principiella frågor om reell kompetens. Bl.a. diskuterar de lärosätenas tillämpning av bestämmelser om undantag från krav på behörighet och hur detta relaterar till reell kompetens. Vidare har Marie tillsammans med Tarmo också tittat på SUHF:s rekommendation för området. Delar av denna rekommendation är bra som de är men andra delar kan behöva omarbetas, särskilt när Valideringsdelegationens förslag kommit längre.

Expertgruppen diskuterade möjligheter och utmaningar för fortsatt utveckling av lärosätenas tillämpning av bestämmelserna om reell kompetens. Bl.a. lyftes en idé att ett mindre antal lärosäten skulle kunna få ett nationellt uppdrag att vara noder för den validering som sker inom högre utbildning, vilket skulle kunna bidra till att främja och kvalitetssäkra det fortsatta arbetet med saken.

10. Brexit

a. Rapport från möte om Brexit mellan UHR, SUHF och Utbildningsdepartementet

Christopher berättade att han tillsammans med UHR besökte Utbildningsdepartementet i december 2018. Mötet skedde efter inbjudan från departementet som del av deras kartläggning för beredskapsplanering tillsammans med myndigheterna i händelse av en avtalslös Brexit. Vid mötet lyftes de områden som SUHF tidigare identifierat angående migrationsrättsliga frågor för anställda,

studenter och medföljande, frågor om brittiska aktörers möjligheter att delta i europeiska samarbeten inom forskning och högre utbildning, situationen för utbytesstudenter, samt införande av studieavgifter för studenter från UK vid ett avtalslöst scenario. Departementet lyfte även situationen för svenska medborgare i UK, exempelvis forskare eller studenter vid brittiska universitet. Efter mötet har UHR arbetat vidare med beredskapsplaneringen i samråd med departementet, i vissa studentfrågor.

b. UHR och lärosätenas förberedelser för Brexit och beredskapsplanering för ett avtalslöst scenario.

Susanne och Elisabeth Sundelin, UHR, inledde med att berätta hur det formellt kommer att fungera för medborgare från Storbritannien i det fall det blir en avtalslös Brexit. Studenter från Storbritannien kommer i sådana fall att lyda under samma regler som övriga tredjelandsstudenter. Det som blir speciellt är att sökande från Storbritannien vid en ansökan före utträdet ur EU inte behöver betala anmälningsavgift medan de, som grundregel, blir skyldiga att betala studieavgifter när de startar sina studier hösten 2019. Den aktuella promemorian från Utbildningsdepartementet om tillfällig förordning för vissa migrationsrättsliga frågor med anledning av Brexit förändrar inte detta.

Susanne informerade om att Gunilla Hammarstrand är UHR:s kontaktperson för frågor om Brexit. Hon berättade också om ett kommande möte om Brexit på Utbildningsdepartementet den 12 februari. UHR och flera andra myndigheter är inbjudna, dock inget lärosäte.

Expertgruppen avser fortsätta bevaka de studieadministrativa konsekvenserna av Brexit. UHR får återkomma med uppdaterad information vid expertgruppens möte i mars.

11. Förutbildningspoäng i Ladok

Jerker, Marie och Cilla har börjat tittat närmare på hur förutbildningspoäng bör hanteras i de studieadministrativa systemen. Gruppen har kommit fram till att de behöver arbeta mer med detta, och avser återkomma till expertgruppen med förslag.

12. Konsekvenser av domen i Högsta domstolen mot Mälardalens högskola

Ann informerade kort om det utskickade underlaget från Mälardalens högskola, författat av högskolejurist Cristina Pérez, med ett förslag till utredning om reglering av studenters ställning och högskolors ansvar vid kvalitetsbrister i utbildningen. Expertgruppen beslutade bjuda in Cristina till mötet den 22 mars då Expertgruppen tar upp frågan igen.

13. Framtagande av kursbevis

Ann berättade att man på Mälardalens högskola har diskuterat frågan om kursbevis. Det upplevs som en svårighet att hanteringen av dessa i nya Ladok får skötas av lärosätets centrala administration. Frågan är om lärosätena egentligen behöver utfärda kursbevis eller om dessa är onödiga med anledning av att studenterna själva numera har möjlighet att ta ut sina egna studieintyg ur Ladok.

Expertgruppen diskuterade frågan och noterade att det anges i högskoleförordningen att studenter har rätt att få kursbevis utfärdade av lärosätet. Expertgruppen enades om

bedömning att frågan inte har hög prioritet, dock bör Ladokkonsortiet informeras om att frågan tagits upp.

14. Nya ledamöter till NBA

Linda informerade om expertgruppens beslut om nya ledamöter till NBA som genomfördes per capsulam i december 2018. Beslutet lades till handlingarna. Informationen om gruppen på SUHF:s websida kommer att uppdateras.

15. Rapporter från andra grupper

a. *Nationella bedömningsgruppen för antagning (NBA)*

Marie meddelade att de två stora frågorna inom NBA just nu är dels reell kompetens (se ovan) och dels fråga om ändrade rekommendationer, från och med kommande antagningsomgångar, avseende bedömning av kunskaper i engelska från vissa länder, exempelvis Bangladesh.

b. *Samordningsgruppen för högskoleprovet (HP-gruppen)*

Tarmo meddelade att HP-gruppen arbetar med åtgärder mot fusket på högskoleprovet. Bl.a. har en åtgärdsmatris tagits fram för att säkra rutinerna för den tillfälliga personal som anlitas av lärosäten i samband med organisering av lokala provtillfällen. För att uppnå högre säkerhet när provmaterialet hanteras av lärosätespersonal har HP-gruppen beskrivit en ny roll som materialsamordnare.

Expertgruppen resonerade om situationen för berörda lärosäten när rekommendationer, som i detta fall, innebär konsekvenser för den egna organisationens utformning. Även om rekommendationer i sig inte kan anses tvingande för berörda lärosäten är det av högsta vikt att samordningen för att garantera provets säkerhet fungerar tillfredsställande. Expertgruppen uppmanar HP-gruppen och berörda lärosäten att överväga på vilket sätt det finns möjlighet att få med samtliga parter i samlat och likvärdigt agerande.

c. *Expertgruppen för internationaliseringsfrågor*

Christopher berättade om:

- det pilotprojekt om bedömning av studieavsikt som Migrationsverket nu startar tillsammans med de fem lärosäten som SUHF bjudit in att delta,
- den workshop som expertgruppen för internationaliseringsfrågor arrangerade på KI den 28 januari med ca 90 deltagare; *Workshop om internationella och interkulturella perspektiv i undervisningen*, samt
- den studieresa och möte i Bryssel som expertgruppen för internationaliseringsfrågor genomförde den 30 januari – 1 februari.

d. *Samverkansgruppen SUHF-UHR*

Samverkansgruppen SUHF-UHR har fyra möten inplanerade under 2019: den 19 mars, 24 maj, 11 september och 4 december.

16. NUAKE 2019

Christopher meddelade att han anmält till organisationskommittén att expertgruppen är intresserad av att medverka med en presentation och frågestund på den nationella utbildningsadministrativa konferensen NUAKE 2019 i Göteborg, den 24-25 september.

17. Övriga frågor

- a. *Digitalisering inom det studieadministrativa området – Min myndighetspost?*
Mia lyfte fråga om möjlighet att utveckla funktionalitet för att lärosätena ska kunna skicka digitalt utfärdade examensbevis till studenter genom den digitala brevlådan Min myndighetspost. Mia fick uppdrag att se närmare på frågan och att återkomma skriftligt till expertgruppen vid mötet den 22 mars (eftersom hon har förhinder och inte kommer kunna delta vid det mötet).

18. Kommande möten

Linda påminde expertgruppen om kommande möten under våren 2019 som kommer att ske den 22 mars kl 10:00 -14:30 (förlängt möte) och den 24 maj kl 09:30 -12:30.

13. Avslutning

Jörgen tackade ledamöterna och avslutade mötet.